

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 248/2011-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť J. R., nar. ..., M. R., nar. ..., a J. R., nar. ..., B., zastúpené advokátom JUDr. I. S., PhD., Advokátska kancelária I., s. r. o., B., ktorou namietali porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-625/OEK-DS-2008 a postupom Okresnej prokuratúry Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 693/2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. R., nar. ..., M. R., nar. ..., a J. R., nar. ..., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. februára 2011 doručená sťažnosť J. R., nar. ..., M. R., nar. ..., a J. R., nar. ... (ďalej len „sťažovateľky“), ktorou namietajú porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Dunajská Streda (ďalej len „okresné riaditeľstvo PZ“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-625/OEK-DS-2008 a postupom Okresnej prokuratúry Dunajská Streda (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 693/2008.

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že na okresnom riaditeľstve PZ prebieha vyšetrovanie dopravnej nehody, ku ktorej došlo 17. augusta 2008 pri obci B., okres D., pri ktorej zomrel J. R. Dňa 17. augusta 2008 bolo začaté trestné stíhanie vo veci trestného činu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona a uznesením z 11. júna 2009 vznesené obvinenie voči J. K. Sťažovateľky, ktoré si v trestnom konaní uplatnili nárok na náhradu škody, v ňom majú postavenie poškodených. Napriek skutočnosti, že konanie nemožno označiť za mimoriadne zložité, vo veci ani viac ako rok a pol od vznesenia obvinenia (ku dňu podania sťažnosti, pozn.) nedošlo k meritórnemu rozhodnutiu v trestnom konaní. Sťažovateľky prostredníctvom svojho právneho zástupcu opakovane urgovali postup orgánov činných v trestnom konaní a 21. októbra 2010 podali na okresnej prokuratúre podnet na preskúmanie postupu orgánu verejnej správy. Prokurátor okresnej prokuratúry JUDr. J. S. v odpovedi č. k. 1 Pv 693/08-27 z 9. decembra 2010 konštatoval, že vyšetrovateľ vo veci koná. Ani vyčerpanie tohto prostriedku však podľa tvrdení sťažovateľiek nevedlo k náprave a odstráneniu prieťahov v konaní.

3. Na základe uvedených skutočností sťažovateľky požadujú, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a vo veci rozhodol nálezom, v ktorom vysloví:

„Základné právo sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené postupom Okresného riaditeľstva policajného zboru v Dunajskej Strede pod ČVS: ORP-625/OEK-DS-2008 a postupom Okresnej prokuratúry v Dunajskej Strede pod 1Pv 693/08.

Ústavný súd prikazuje Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v Dunajskej Strede, aby v trestnom konaní vedenom pod ČVS: ORP-625/OVK-DS (správne malo byť uvedené ČVS: ORP-625/OEK-DS, pozn.) konal bez zbytočných prieťahov.

Ústavný súd priznáva J. R., nar. ..., M. R., nar. ... a J. R., nar. ..., B. finančné zadosťučinenie každej v sume 5.000,- €. Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v Dunajskej Strede a Okresnej prokuratúre v Dunajskej Strede ukladá povinnosť vyplatiť sťažovateľkám finančné zadosťučinenie a uhradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 385,32 €.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktoré je zjavne neopodstatnený.

6. Podstatou sťažnosti sú namietané zbytočné prieskumy v postupe okresného riaditeľstva PZ a okresnej prokuratúry v trestnej veci sťažovateľiek. K uvedenému ústavný súd poznamenáva:

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti namietajúcej porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd vždy skúma, či sťažovateľ využil v súlade s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde všetky právne prostriedky na ochranu týchto práv.

7. Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľky podali sťažnosť na prietahy v konaní 21. októbra 2010, ktorá bola odoslaná okresnej prokuratúre. Okresná prokuratúra na ňu odpovedala listom č. k. 1 Pv 693/08-27 z 9. decembra 2010 upovedomením o vybavení žiadosti o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku. Z hľadiska platnej právnej úpravy považoval aj ústavný súd žiadosť sťažovateľiek za žiadosť poškodených v trestnom konaní o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku, ktorou sa domáhali odstránenia prietáhov v konaní a ktorú bol dozorujúci prokurátor povinný preskúmať a o výsledku sťažovateľky upovedomiť.

8. Skutočnosť, že sťažovateľky využili svoje procesné právo a požiadali dozorujúceho prokurátora podľa § 210 Trestného poriadku o preskúmanie postupu policajta – vyšetrovateľa z hľadiska tvrdených zbytočných prietáhov v ich konaní však ešte neznamená, že pred podaním ústavnej sťažnosti vyčerпали všetky právne prostriedky, ktoré im zákon na ochranu ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje a na ktorých použitie boli oprávnené podľa osobitných predpisov. Týmto osobitným predpisom totiž nie je len Trestný poriadok, ale aj zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“).

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa odseku 2 tohto ustanovenia podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby (ďalej len „podávateľ podnetu“), ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné na posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 odsek 2 zákona o prokuratúre prokurátor posudzuje podnet podľa obsahu, pričom prihliada na všetky skutočnosti, ktoré počas prešetrovania vyšli najavo.

Ak podľa § 35 odsek 3 zákona o prokuratúre prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre).

Podľa § 6 ods. 1 písm. a) a b) zákona o prokuratúre je nadriadený prokurátor oprávnený vydať podriadenému prokurátorovi pokyn, ako má postupovať v konaní a pri plnení úloh, prípadne vykonať úkony podriadeného prokurátora alebo rozhodnúť, že ich vykoná iný podriadený prokurátor.

9. Z uvedeného vyplýva, že zákon o prokuratúre poskytuje sťažovateľkám účinný právny prostriedok nápravy – podnet a tiež opakovaný podnet (podľa § 31 až § 36 zákona o prokuratúre), ktorým sa mohli domáhať preskúmania zákonnosti postupu okresnej prokuratúry v predmetnej veci, pokiaľ napriek tomu, že žiadali o preskúmanie postupu policajta – vyšetrovateľa a žiadali aj o odstránenie prietáhov v trestnom konaní, neprijala efektívne a účinné opatrenia na zjednanie nápravy aj napriek oprávneniam vyplývajúcim im z § 230 ods. 1 a 2 Trestného poriadku. Uvedený právny prostriedok umožňoval a stále umožňuje sťažovateľkám dosiahnuť účinnú nápravu vzhľadom na právomoc krajského prokurátora záväzným pokynom nariadiť prijatie efektívnych opatrení v predmetnej veci aj napriek doterajšiemu postupu okresnej prokuratúry, ak by na základe podnetu sťažovateľiek dospela k záveru, že tento postup okresnej prokuratúry bol v rozpore so zákonom (mutatis mutandis III. ÚS 261/05, I. ÚS 361/09).

10. Sťažovateľky, ktoré namietali porušenie svojich základných práv zbytočnými prietáhmi zo strany orgánov činných v trestnom konaní v prípravnom konaní (pred podaním obžaloby), sú povinné pred podaním sťažnosti ústavnému súdu využiť všetky dostupné a účinné prostriedky nápravy, teda žiadosť o preskúmanie postupu policajta a o odstránenie prietáhov vo vyšetrovaní podľa § 210 Trestného poriadku (ktorú aj využili), ako aj prostriedky podľa § 31 až § 36 zákona o prokuratúre, ak dozorujúci prokurátor nevykoná efektívne a účinné opatrenia na zjednanie nápravy aj napriek oprávneniam vyplývajúcim mu z § 230 ods. 1 a 2 Trestného poriadku (III. ÚS 365/04).

11. Sťažovateľky zastúpené advokátom však v sťažnosti nepreukázali a ani netvrdili, že by podali podnet alebo opakovaný podnet v zmysle § 31 až § 36 zákona o prokuratúre, ale obrátili sa priamo na ústavný súd, v dôsledku čoho bola ich sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietnutá pre neprípustnosť (§ 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Odmietnutie tejto sťažnosti neznamená, že ústavný súd sa už v budúcnosti nebude môcť zaoberať prípadným porušením základného práva sťažovateľiek podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v prebiehajúcim trestnom konaní, avšak iba za predpokladu splnenia všetkých

ústavných a zákonných predpokladov a podmienok konania pred ústavným súdom vrátane preukázania, že sťažovateľky účinne využili iné právne prostriedky na ochranu svojich práv.

12. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre neprípustnosť, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľiek uvedenými v sťažnosti (príkaz okresnému riaditeľstvu PZ konať bez zbytočných prierahov, priznanie finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2011